

ENR 1.4 ATS Airspace Classifications

1. Classification of Airspaces

ATS airspace are classified and designated in accordance with the following:

- Class A. IFR flights only are permitted. All flights are subject to air traffic control service and are separated from each other.
- Class B. IFR and VFR flights are permitted. All flights are subject to air traffic control service and are separated from each other.
- Class C. IFR and VFR flights are permitted. All flights are subject to air traffic control service and IFR flights are separated from other IFR flights and from VFR flights. VFR flights are separated from IFR flights and receive traffic information in respect of other VFR flights.
- Class D. IFR and VFR flights are permitted. All flights are subject to air traffic control service, IFR flights are separated from other IFR flights and receive traffic information in respect of VFR flights. VFR flights receive traffic information in respect of all other flights.
- Class E. IFR and VFR flights are permitted. IFR flights are subject to air traffic control service and are separated from other IFR flights. All flights receive traffic information as far as practical.
- Class F. IFR and VFR flights are permitted. All participating IFR flights receive an air traffic advisory service and all flights receive flight information service if requested.
- Class G. IFR and VFR flights are permitted and receive flight information service if requested.

The requirements for flights within each class of airspace are as shown in table 1 on the following pages, however, the speed limitation at 250 KTS IAS below FL 100 in airspace class C, D, E and G can be exempted after approval by the Danish CAA, for aircraft types which for technical or safety reasons, cannot maintain this speed.

Note 1: Airspace classes A, B and F are not used within København FIR.

Note 2: En route VFR flights shall not be operated above FL 195 in airspace class C, reference Commission Regulation (EU) No 923/2012.

2. Transponder Mandatory Zone (TMZ)

2.1 Definition

Transponder mandatory zone (TMZ) means an airspace of defined dimensions wherein the carriage and operation of pressure-altitude reporting transponders is mandatory.

ENR 1.4 Luftrafiktjenesteluftrum - Klassifikation

1. Klassifikation af luftrum

ATS luftrum er klassificeret og benævnt i overensstemmelse med følgende:

- Klasse A. Kun IFR flyvninger er tilladt. Alle flyvninger er underlagt flyvekontrolltjeneste og er adskilt fra hinanden.
- Klasse B. IFR og VFR flyvninger er tilladt. Alle flyvninger er underlagt flyvekontrolltjeneste og er adskilt fra hinanden.
- Klasse C. IFR og VFR flyvninger er tilladt. Alle flyvninger er underlagt flyvekontrolltjeneste og IFR flyvninger er adskilt fra andre IFR flyvninger og fra VFR flyvninger. VFR flyvninger er adskilt fra IFR flyvninger og modtager trafikinformation om andre VFR flyvninger.
- Klasse D. IFR og VFR flyvninger er tilladt. Alle flyvninger er underlagt flyvekontrolltjeneste, IFR flyvninger er adskilt fra andre IFR flyvninger og modtager trafikinformationer om VFR flyvninger. VFR flyvninger modtager trafikinformation om alle andre flyvninger.
- Klasse E. IFR og VFR flyvninger er tilladt. IFR flyvninger er underlagt flyvekontrolltjeneste og er adskilt fra andre IFR flyvninger. Alle flyvninger modtager trafikinformation i muligt omfang.
- Klasse F. IFR og VFR flyvninger er tilladt. Alle IFR flyvninger modtager flyverådgivningstjeneste og alle flyvninger modtager flyveinformationstjeneste efter anmodning.
- Klasse G. IFR og VFR flyvninger er tilladt og modtager flyveinformationstjeneste efter anmodning.

Kravene til flyvninger inden for hver klasse af luftrum er som vist i tabel 1 på de følgende sider, dog kan hastighedsbegrænsningen på 250 KTS IAS under FL 100 fraviges, i luftrumsklasse C, D, E og G efter godkendelse fra Trafikstyrelsen, for flytyper der af tekniske eller sikkerhedsmæssige årsager ikke kan opretholde denne hastighed.

Note 1: Luftrumsklasse A, B og F anvendes ikke i København FIR.

Note 2: En route VFR flyvninger må ikke udføres over FL 195 i luftrumsklasse C, REF Forordning (EU) 923/2012.

2. Obligatorisk transponderzone (Transponder Mandatory Zone/TMZ)

2.1 Definition

Obligatorisk transponderzone (TMZ) er et nærmere afgrænset luftrum, hvor det er obligatorisk at have og bruge transpondere med trykhøjderapporteringsystem.

2.2 Procedures

All flights operating in airspace designated by the competent authority as a transponder mandatory zone (TMZ) shall carry and operate SSR transponders capable of operating on Modes A and C or on Mode S, unless in compliance with alternative provisions prescribed for that particular airspace by the ANSP.

2.3 Designation

The airspace within København FIR designated as TMZ is reflected in table 1 ATS Airspace Classification.

3. Radio Mandatory Zone (RMZ)

3.1 Definition

Radio Mandatory Zone (RMZ) means an airspace of defined dimensions wherein the carriage and operation of radio equipment is mandatory.

3.2 Procedures

3.2.1 VFR flights operating in parts of Classes E, F or G airspace and IFR flights operating in parts of Classes F or G airspace designated as a Radio Mandatory Zone (RMZ) by the competent authority shall maintain continuous air-ground voice communication watch and establish two-way communication, as necessary, on the appropriate communication channel, unless in compliance with alternative provisions prescribed for that particular airspace by the ANSP.

3.2.2 Before entering a Radio Mandatory Zone, an initial call containing the designation of the station being called, call sign, type of aircraft, position, level, the intentions of the flight and other information as prescribed by the competent authority, shall be made by pilots on the appropriate communication channel.

3.3 Designation

Within København FIR FIZ and airspace class E and G above FL 95 is designated as RMZ.

2.2 Procedurer

Alle flyvninger i luftrum, som den kompetente myndighed har udpeget som obligatorisk transponderzone (TMZ), har og bruger SSR-transpondere, der kan fungere på tilstand A og C eller S, medmindre de opfylder alternative bestemmelser, som luftfartstjenesteudøveren foreskriver for det pågældende luftrum.

2.3 Designering

Luftrummet indenfor København FIR benævnt som TMZ er vist i tabel 1 ATS Lufttrafiktjenesteluftrum - Klassifikation.

3. Obligatorisk radiozone (Radio Mandatory Zone/RMZ)

3.1 Definition

Obligatorisk radiozone (RMZ) er et nærmere afgrænset luftrum, hvor det er obligatorisk at have og bruge radioudstyr.

3.2 Procedurer

3.2.1 VFR-flyvninger i dele af luftrum i klasse E, F eller G og IFR-flyvninger i dele af luftrum i klasse F eller G, som den kompetente myndighed har udpeget som Obligatorisk radiozone (RMZ), opretholder uafbrudt luft-til-jord-talekommunikationsvagt og etablerer tovejskommunikation, hvor det er nødvendigt, på den relevante kommunikationskanal, medmindre de opfylder alternative bestemmelser, som luftfartstjenesteudøveren foreskriver for det pågældende luftrum.

3.2.2 Før piloter flyver ind i en obligatorisk radiozone, skal de på den relevante kommunikationskanal foretage et opkald, hvor de angiver betegnelsen på den station, der kaldes op til, kaldesignal, luftfartøjstype, position, flyvehøjde, flyvningens formål og andre oplysninger, som den kompetente myndighed foreskriver.

3.3 Designering

Indenfor København FIR er FIZ og luftrumsklasse E og G over FL 95 benævnt som RMZ.

Table 1. ATS Airspace Classifications

Class	Type of Flight	Separation Provided	Service Provided	VMC Visibility and Distance from Cloud Minima	Speed Limitation	TMZ	Requirement for	
							Radio Comm.	Clearance
A ***	IFR only	All traffic	Air traffic control service	8 KM at and above FL 100. 5 KM below FL 100. 1500 M horizontal and 300 M vertical distance from cloud *	Not applicable	Yes	Continuous two-way	Yes
	IFR	All traffic	Air traffic control service	Same as for VFR	Not applicable	Yes	Continuous two-way	Yes
B ***	VFR	All traffic	Air traffic control service	8 KM at and above FL 100. 5 KM below FL 100. 1500 M horizontal and 300 M vertical distance from cloud	Not applicable	Yes	Continuous two-way	Yes
	IFR	IFR from IFR IFR from VFR	Air traffic control service	Same as for VFR	Not applicable	Yes	Continuous two-way	Yes
C	VFR	VFR from IFR	Air traffic control service for separation from IFR. VFR/VFR: Traffic information, and traffic avoidance advice on request	8 KM at and above FL 100. 5 KM below FL 100. 1500 M horizontal and 300 M vertical distance from cloud	250 KT IAS below FL 100	Yes	Continuous two-way	Yes
	IFR	IFR from IFR	Air traffic control service. Traffic information about VFR flights, and traffic avoidance advice on request	Same as for VFR	250 KT IAS below FL 100	Yes	Continuous two-way	Yes
D	VFR	NIL	Air traffic control service. Traffic information about VFR and IFR flights, and traffic avoidance advice on request	8 KM at and above FL 100. 5 KM below FL 100. 1500 M horizontal and 300 M vertical distance from cloud	250 KT IAS below FL 100	Above FL 95	Continuous two-way	Yes

Class	Type of Flight	Separation Provided	Service Provided	VMC Visibility and Distance from Cloud Minima	Speed Limitation	TMZ	Requirement for	
							Radio Comm.	Clearance
E	IFR	IFR from IFR	Air traffic control service. Traffic information about VFR flights as far as practical	Same as for VFR	250 KT IAS below FL 100	Yes	Continuous two-way	Yes
	VFR	NIL	Flight information service. Traffic information as far as practical	8 KM at and above FL 100. 5 KM below FL 100. 1500 M horizontal and 300 M vertical distance from cloud	250 KT IAS below FL 100	Above FL 95	No****	No
	IFR	IFR from IFR as far as practical	Air traffic advisory service and flight information service	Same as for VFR	250 KT IAS below FL 100	Yes	Continuous two-way	No
F***				8 KM at and above FL 100. 5 KM below FL 100. 1500 M horizontal and 300 M vertical distance from cloud. At and below 900 M (3000 FT) MSL or 300 M (1000 FT) above terrain whichever is higher: - 5 KM clear of cloud and in sight of ground or water. - 3 KM ** clear of cloud and in sight of ground or water.	250 KT IAS below FL 100			
	VFR	NIL	Flight information service		250 KT IAS 140 KT IAS	Above FL 95	No****	No

Class	Type of Flight	Separation Provided	Service Provided	VMC Visibility and Distance from Cloud Minima	Speed Limitation	TMZ	Requirement for	
							Radio Comm.	Clearance
G	IFR	NIL	Flight information service	Same as for VFR	250 KT IAS below FL 100	Yes	Continuous two-way	No
	VFR	NIL	Flight information service	8 KM at and above FL 100. 5 KM below FL 100. 1500 M horizontal and 300 M vertical distance from cloud. At and below 900 M (3000 FT) MSL or 300 M (1000 FT) above terrain whichever is higher: - 5 KM clear of cloud and in sight of ground or water. - 3 KM ** clear of cloud and in sight of ground or water.	250 KT IAS below FL 100 250 KT IAS 140 KT IAS	Above FL 95	No ****	No

- * The VMC minima given for airspace class A are for guidance to pilots in case of radio communication failure and do not imply acceptance of VFR flights in airspace class A.
- ** For aircraft established in the aerodrome traffic circuit, flight is permitted with a flight visibility of at least 1.5 KM clear of cloud and with the aerodrome in sight. Flight with manned balloons at or below 450 M (1500 FT) MSL or 300 M (1000 FT) above terrain, whichever is the higher, is permitted with a flight visibility of at least 1.5 KM.
- *** With helicopters, flight is permitted with a flight visibility of at least 0.8 KM, provided that the helicopter is operated at a speed that will give adequate opportunity to observe other traffic or any obstacle in time to avoid collision.
- **** Airspace classes A, B and F are not used in København FIR.
Unless designated as RMZ REF ENR 1.4 item 3.3.

Note 1: The speed limitation at 250 kts IAS below FL 100 in airspace class C, D, E and G can be exempted, after approval by the Danish CAA, for aircraft types, which for technical or safety reasons, cannot maintain this speed

Note 2: Aircraft performing VFR flights within airspace class C and VFR flights at night in airspace class D, E, and G, at and above 3000 FT MSL, shall carry and operate SSR transponders capable of operating on Modes A and C or on Mode S. Such airspace is designated Transponder Mandatory Zones (TMZ)

Tabel 1. Luftrafik tjenesteluftrum - Klassifikation

Klasse	IFR/VFR	Adskillelse sikret mellem	Tjeneste	VMC minima	Hastighedsbegrænsning	TMZ	Krav om	
							Radio komm.	Klarering
A ***	Kun IFR	Al trafik	Flyvekontrolljeneste	8 KM i eller over FL 100. 5 KM under FL 100. 1500 M horisontal og 300 M vertikal afstand fra skyer*	Ingen	Ja	To-vejs	Ja
	IFR	Al trafik	Flyvekontrolljeneste	Som for VFR	Ingen	Ja	To-vejs	Ja
B ***	VFR	Al trafik	Flyvekontrolljeneste	8 KM i eller over FL 100. 5 KM under FL 100. 1500 M horisontal og 300 M vertikal afstand fra skyer	Ingen	Ja	To-vejs	Ja
	IFR	IFR og IFR	Flyvekontrolljeneste	Som for VFR	Ingen	Ja	To-vejs	Ja
C	VFR	VFR og IFR	Flyvekontrolljeneste for adskillelse til IFR. VFR/VFR: Trafikinformationer. Undvigerådvning efter anmodning	8 KM i eller over FL 100. 5 KM under FL 100. 1500 M horisontal og 300 M vertikal afstand fra skyer	250 KT IAS under FL 100	Ja	To-vejs	Ja
	IFR	IFR og IFR	Flyvekontrolljeneste. Trafikinformationer om VFR. Undvigerådvning efter anmodning	Som for VFR	250 KT IAS under FL 100	Ja	To-vejs	Ja
D	VFR	Ingen	Flyvekontrolljeneste. Trafikinformationer om IFR og VFR. Undvigerådvning efter anmodning	8 KM i eller over FL 100. 5 KM under FL 100. 1500 M horisontal og 300 M vertikal afstand fra skyer	250 KT IAS under FL 100	Over FL 95	To-vejs	Ja

Klasse	IFR/VFR	Adskillelse sikret mellem	Tjeneste	VMC minima	Hastighedsbegrænsning	TMZ	Krav om	
							Radio komm.	Klarering
E	IFR	IFR og IFR	Flyvekontrolltjeneste. Trafikinformationer om VFR i muligt omfang	Som for VFR	250 KT IAS under FL 100	Ja	To-vejs	Ja
	VFR	Ingen	Flyveinformations-tjeneste. Trafikinformationer i muligt omfang	8 KM i eller over FL 100. 5 KM under FL 100. 1500 M horisontal og 300 M vertikal afstand fra skyer	250 KT IAS under FL 100	Over FL 95	Nej****	Nej
	IFR	IFR og IFR i muligt omfang	Flyverådgivnings-tjeneste. Flyveinformations-tjeneste	Som for VFR	250 KT IAS under FL 100	Ja	To-vejs	Nej
F				8 KM i eller over FL 100. 5 KM under FL 100. 1500 M horisontal og 300 M vertikal afstand fra skyer I eller under 900 M (3000 FT) MSL eller 300 M (1000 FT) over terræn afhængigt af, hvad der er højst: - 5 KM fri af skyer og med jordsigt. - 3 KM ** fri af skyer og med jordsigt	250 KT IAS under FL 100			
	VFR	Ingen	Flyveinformations-tjeneste		250 KT IAS 140 KT IAS	Over FL 95	Nej****	Nej

Klasse	IFR/VFR	Adskillelse sikret mellem	Tjeneste	VMC minima	Hastighedsbegrænsning	TMZ	Krav om	
							Radio komm.	Klarering
G	IFR	Ingen	Flyveinformations tjeneste	Som for VFR	250 KT IAS under FL 100	Ja	To-vejs	Nej
	VFR	Ingen	Flyveinformations-tjeneste	8 KM i eller over FL 100. 5 KM under FL 100. 1500 M horisontal og 300 M vertikal afstand fra skyer. I eller under 900 M (3000 FT) MSL eller 300 M (1000 FT) over terræn afhængigt af, hvad der er højst: - 5 KM fri af skyer og med jordsigt - 3 KM ** fri af skyer og med jordsigt	250 KT IAS under FL 100 250 KT IAS under FL 100 250 KT IAS 140 KT IAS	Over FL 95	Nej ****	Nej

* VMC minima angivet for lufttrum klasse A er kun til vejledning for piloten i tilfælde af radiokommunikationssvigt. Det indebærer ikke en accept af VFR flyvning i lufttrum klasse A.

** Med luftfartøjer, der er etableret i trafikrunden til en flyveplads, er flyvning tilladt med en flyvesigbarhed på mindst 1,5 KM fri af skyer og med flyvepladsen i syne. Med bemandede fritballoner er flyvning i eller under 450 M (1500 FT) MSL eller 300 M (1000 FT) over terræn afhængig af, hvad der er højst, tilladt med en flyvesigbarhed på mindst 1,5 KM.

Med helikoptere er flyvning tilladt med en flyvesigbarhed på mindst 0,8 KM under forudsætning af, at helikopteren opererer med en hastighed, der giver tilstrækkelig mulighed for at observere anden trafik eller hindringer i tide til at undgå kollision.

*** Lufttrum klasse A, B og F anvendes ikke i København FIR.

**** Medmindre klassificeret som RMZ REF ENR 1.4 punkt 3.3.

Note 1: Hastighedsbegrænsningen på 250 KTS IAS under FL 100 i lufttrumsklasserne C, D, E og G kan ophæves for visse civilt indregistrerede luftfartøjer efter godkendelse af Trafik- og Byggesetningen, såfremt luftfartøjet af tekniske grunde eller sikkerhedsårsager ikke kan overholde denne hastighed.

Note 2: Luftfartøjer der udfører VFR flyvning inden for lufttrumsklasse C og VFR flyvning om natten i lufttrumsklasserne D, E og i eller over 3000 FT MSL, skal medføre og aktivere SSR-transponder som er i stand til at udsende mode A og C eller mode S. Sådanne lufttrum betegnes obligatoriske transponderzoner (Transponder Mandatory Zone/TMZ)